

libertijn

libertijn

libertijn.....

humanisties blad voor jonge mensen

3e jaargang nr. 9
redactie- en administratie-adres: postbus 2332, utrecht
postgiro: 138277
abonnementsprijs f 7,25
losse nummers f 1,—
advertentietarief op aanvraag

redactie en medewerkers: wim van duy!, betty
gerritsen, lex hegt, peter hilkhuysen, els peekel,
hans nootenboom, frank tas, harry wilhelm.
grafiese verzorging en illustratie: marie reehorst
druk: j. en d. van der horst - utrecht

inhoud

FUNKTIEWEEKEND
DE NOODZAAK VAN ONTWIKKELINGSHULP
HAGENAARTJES BALLOTAGENAARTJES
RECHTVAARDIGING
GEDICHTEN
VAN TRIEN TOT TRUT ... OF ...
EMANCIPATIE?
AKTIE MOZAMBIQUE 1969
UN NIEWE SPELING
BALEN
REAKTIE OP LIB.7

funktieweekend

Gedurende het weekend van 18/19 oktober werd er door het Humanisties Jongeren Sentrum een konferentie belegd, waar gesproken zou worden over de funktie van humanistische jongerengroepen. De nadruk werd erop gelegd, dat wellicht in tegenstelling tot andere weekenden georganiseerd door humanistische jongerengroepen, dit een echt **verk-weekend** zou worden. Het enige ontspannende element was wellicht het stekelbaarsjesfilmpje, waarmee de conferentie geopend werd. Met behulp van dit cinematografisch meesterwerkje wilde men natuurlijk de communicatie tussen de deelnemers bevorderen, hetgeen gelukte. Tezamen giste men naar de „diepere betekenis” van deze film en één en ander zou uiteraard in discussie worden gebracht, want waarom anders deze film? Maar genoeg hierover, nu het eigenlijke weekend en de resultaten (?) hiervan.

Op zaterdagmiddag en avond (onderbroken door een eenvoudig, doch voedzaam maal) werden door vier discussiegroepen van gedachten gewisseld over wat dan wel de funktie van een humanistische jongerengroep is of zou moeten zijn.

Eén van de weinige konklusies die men uit de verschillende discussies kon trekken was, dat de humanistische jongerengroepen **BESTAANSRECHT** hebben. Waarom, zal degene vragen, die het weekend niet heeft bijgewoond. Wel nu dat is een moeilijke vraag. Je zou kunnen antwoorden in de geest van „een tegenwicht vormen tegen vele kerkelijke jongerengroepen, gekenmerkt door een ondogmatisch karakter en nog meer schone zaken”. Een ander argument

voor het bestaansrecht van Humanistische jongerengroepen werd gezocht in het meehelpen aan de ontzuiling van Nederland door samenwerking te zoeken met kerkelijke en andere groeperingen.

In de brief van het H.J.S. aan de deelnemers van het weekend stond te lezen dat men 4 mogelijke funkties voor een groep kon onderkennen:

- 1e. Gezelligheid.
- 2e. Vrijblijvende bezinning (geen direkte persoonlijke betrokkenheid).
- 3e. Geëngageerde discussie (wel een direkte persoonlijke betrokkenheid).
- 4e. Aktievoering (voortzetting van geëngageerde discussie).

Uit bovenstaande brief bleek dat er naar mijn mening een duidelijke voorkeur voor AKTIE bestond. Voor de verschillende discussiegroepen was aktie ook een zeer belangrijk punt als funktie voor een jongerengroep. Daarnaast kwamen echter ook andere funkties aan de orde: bijv. Gezelligheid en creativiteit, meningsvorming, mentaliteitsverandering van de maatschappij, oriëntatie enz. enz.

Het nadeel van bovenstaande abstrakte begrippen is wel dat ieder er een andere betekenis aan geeft. Zo kan men onder aktie het met spandoeken de straat opgaan verstaan, dan wel het langs wegen der bestaande orde de maatschappij veranderen. Je kan echter ook individueel aktie voeren door gesprekken met andersdenkenden (mentaliteitsverandering?). Dit laatste zal vermoedelijk niet zo in het oog springend zijn, maar

vervolg op pag 2

funktieweekend

er kan, zij het zeer langzaam, wat mee worden bereikt. Er zal dan heel wat afgeluld moeten worden. De mooiste opmerking van iemand, die opmerkte dat Ledenwerven ook aktie was!

Aan de hand van wat de verschillende rapporteurs van de verschillende groepen zaterdagavond te berde hadden gebracht werd het noodzakelijk geacht dat er zich een aantal andere groepen formeerde, die zich bezig zouden houden met de navolgende items:

AKTIE.

Oriëntatie.

Alles.

Mentaliteit.

U ziet, abstrakter kan het niet. Eén voorzichtige konklusie is dat mede in verband met de groep „Alles” vele dingen, zo niet alles in elkaar grijpen. Het is moeilijk prioriteiten vast te stellen. Een AKTIE-GROEP zal een bepaalde MENTALITEIT moeten bezitten om na ORIENTATIE over te gaan tot bestrijding van ALLES wat niet in de haak is in onze maatschappij.

Eén vorm van aktie werd voorgesteld binnen het Humanisties Jongeren Sentrum, nl. het volgende (zie ook elders in dit nummer).

De H.J.G. Den Haag had een zogenaamde ballotage-kommissie ingesteld teneinde nieuwe leden op de naar hun juiste wijze te selekteren. Een aantal mensen had hier bezwaar tegen (zacht uitgedrukt); de H.J.G. Den Haag moest die kommissie maar opheffen op straffe van royement uit het H.J.S. Prompt ontlokte dit voorstel bij iemand uit de zaal de opmerking: „Wij gaan Den Haag nu balloteren!”

Overigens kon bovenstaand voorstel niet in stemming worden gebracht, maar wel op de jongerenraadsvergadering.

Wat waren nu de positieve en negatieve resultaten van dit weekend?

Positief:

Kommunikatie tussen de verschillende groepen is verbeterd.

Streven naar samenwerking met oudere groepen.

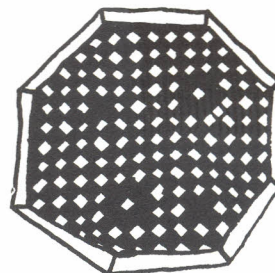
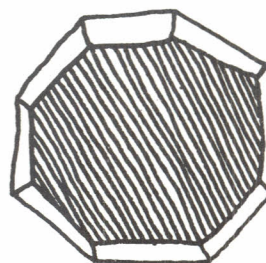
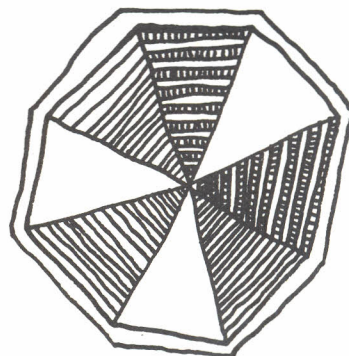
Humor ontbrak niet, er werd af en toe gelachen (Die Humanisten toch!).

Negatief:

Konkrete resultaten voor wat betreft gezamenlijk aktie voeren zijn er niet uitgekomen. Wellicht in de toekomst?

Een weekend serieus praten manifesteerde zich bij verschillende deelnemers in een serieuze koppijn. Een vleugje ontspanning is beslist noodzakelijk.

H.N.

de noodzaak van ontwikkelingshulp

uit nesbic-bulletin

Waarom is het nodig, dat het rijke „Noorden“ en dan vooral de Westerse landen, (veel meer) ontwikkelingshulp geeft, liever gezegd: (veel meer) aan ontwikkelingssamenwerking doet?

Hiervoor zijn de volgende motieven aan te voeren:

1. Sociaal

a. Uit de ethische beginselen van naastenliefde en medemenselijkheid zou de noodzaak van ontwikkelingssamenwerking moeten voortvloeien. Vooral bij geldacties wordt hierop een beroep gedaan, maar zo komt deze ontwikkelingshulp al gauw in de sfeer van liefdadigheid terecht. Wie denkt dat de tegenstelling „rijk-arm“ door een paar collectes kan worden overwonnen, miskent de ernst van de situatie: dat doet denken aan het pannetje soep, dat in de 19e eeuw door de welgestelde aan de bedelaar werd gegeven!

b. Het is daarom beter, de nadruk te leggen op het begrip van de sociale rechtvaardigheid, zoals dit tot uitdrukking komt in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Hierin wordt een aantal minimumvoorwaarden voor een waarlijk menselijke ontplooiing genoemd: naast voeding, kleding en huisvesting ook onderwijs en sociale voorzieningen. In de twee begrippen „universeel“ en „rechten“ wordt eigenlijk alles samengevat:

Universeel — wij onderschrijven, dat deze basisvoorwaarden voor alle mensen van toepassing zijn.

Rechten — het behoort niet te zijn dat men door een gelukkig toeval in het rijke deel der wereld (het Noorden) is geboren: iedereen heeft inderdaad recht op de minimumvoorzieningen. Dat schept voor het rijke Noorden verplichtingen, nl. om vóór alles aan de verwezenlijking van die minimumbestaansvoorwaarden voor allen te werken. Dit moet dan ook tot uitdrukking komen op de begrotingen van deze landen, waarbij van ontwikkelings„hulp“ geen sluitpost maar hoogste prioriteit gemaakt dient te worden.

2. Vrede

De tegenstelling tussen rijk en arm wordt steeds groter en de kans, dat daaruit gewelddadige conflicten voortvloeien, stijgt daarmee eveneens. De situatie van armoede is niet nieuw, maar wel, dat men zich hiervan bewust wordt: door confrontatie met de rijke landen (reeds vanaf het koloniale tijdperk) en door de genomen communicatiemiddelen.

De bevolking ziet, dat armoede geen onherroepelijk natuurverschijnsel is, en komt uit zijn apathische toestand. Er worden verwachtingen gewekt waar niet zo maar aan kan worden voldaan, en daaruit ontstaat een zeer ontvlambare situatie, ook voor de rijken.

a. **Indirect** is er voor hen nl. het volgende gevaar: door het niet vervuld worden van de verwachtingen, omdat de middelen daartoe ontbreken, wordt er in de ontwikkelingslanden naar steeds gewelddadiger oplossingen gezocht. Deze interne instabiliteit (revoluties, burgeroorlogen) zijn geen interne zaken meer, maar worden wereldaffaires, indien de grote mogendheden zich erin mengen: en als eenmaal deze mogendheden tegenover elkaar staan, wordt het oorlogsgevaar zeer groot (zie b.v. Vietnam).

b. **Direkt** bestaat er voor het Noorden op den duur gevaar, aangezien de ontwikkelingslanden ook deelnemen aan de wapeningswedloop, waarbij sommigen al over eigen kernwapens beschikken.

Wijlen de president John F. Kennedy stelde al: „If society can't help the many that are poor, it can't save the few that are rich“.

We leven tenslotte allemaal op dezelfde aardbol.

3. Economisch

De economische ontplooiing van de arme landen, waar maar liefst 70% van de wereldbevolking leeft, is op iets langere termijn ook in ons eigen belang. Waarom ook zou dit geen juist motief zijn, zolang men zijn belang dan maar wel scherp ziet („enlightened selfinterest“)?

Wij hebben voordeel bij de bevordering van de eigen afzet door het scheppen van koopkracht. Bovendien zijn wij uiteindelijk ook gebaat bij een optimale internationale arbeidsverdeling, dat wil zeggen, dat dáár wordt geproduceerd waar het 't goedkoopst is.

4. Politiek

Misschien heeft de oost-west-tegenstelling tot nu toe het duidelijkst tot het geven van hulp „geïnspireerd“ („Als wij het niet doen, dan doen de Russen het wel“). Maar met het afnemen van deze tegenstelling zou dan ook de hulp minder worden, hetgeen we op het moment inderdaad zien gebeuren.

Bovendien wordt de aard van de bijstand vanuit deze gedachtengang zeer duidelijk bepaald: we geven dan alleen, aan die landen „die aan onze kant staan“; zó wordt de hulp een instrument in de buitenlandse politiek.

Dat kweekt enerzijds tegenstellingen tussen de ontwikkelingslanden, en anderzijds wordt de bijstand (vanuit het Westen bekeken) dan vaak aan regeringen gegeven, die of niet in staat, of niet bereid zijn de status-quo te doorbreken, terwijl de hulp juist gericht zou moeten zijn op veranderingen in deze vaak statische samenlevingen.

5. Schuld

Vanuit de ontwikkelingslanden zelf wordt zeer vaak gewezen op de morele verplichting die het Westen heeft, omdat het die landen indertijd heeft uitgebuit. Misschien zou het onze generatie wat gemakkelijker vallen om dit motief te geloven als we beseffen, dat de koloniale verhoudingen niet alleen in het verleden in het voordeel van de koloniserende en in het nadeel van de gekoloniseerde volkeren waren, maar dat het economische bestel, dat in die tijd in de wereld is gevestigd, nog steeds in ons voordeel werkt.

6. Cultuur

Vaak worden in samenhang met de ontwikkelingssamenwerking diverse aspecten van onze cultuur overgedragen, b.v. op godsdienstig gebied via missie en zending („zieltjes winnen“), maar ook wat betreft kleding, voeding, etc. Overigens kan o.a. bij teveel nadruk onzerzijds op het overnemen van deze cultuuraspecten het Noorden (vaak terecht) beschuldigd worden van zgn. „neo-kolonialisme“.

Natuurlijk zijn er ook enige motieven tegen ontwikkelingssamenwerking aan te voeren (b.v. heilige koeien, gouden bedden („strijkstok“) en zgn. luiheid). Dit mag er echter alleen maar toe leiden, dat we ons bij het internationale ontwikkelingsbeleid (zoals te voeren in het tweede ontwikkelingsdecennium van 1970-1980) goed bezinnen op de vormen en de verdeling van die ontwikkelingssamenwerking. De in geld uitgedrukte omvang van het totaal der sociale en technische middelen mag evenwel best minimaal 2% van het totale inkomen der financiële landen bedragen!

Verder moeten o.m. de structuur van de wereldhandel en -productie zó worden hervormd, dat ze niet te zeer in het nadeel van 86 arme landen met een bevolking van ca. 2500 mln. mensen werken! ! !

A.M.H.

rechtvaardiging van een ballotagekommissie bij den haag

Gijs J. Verheij
(voorz. H.J.G. Lib. Den Haag)

(ZIE LIBERTIJD NUMMERS 5 en 6)

Naar aanleiding van felle kritiek aan het adres van de H.J.G. Libertijd te Den Haag, geuit op het functie weekend, heeft de redactie mij gevraagd iets te vertellen over de redenen van instelling van een ballotagekommissie.

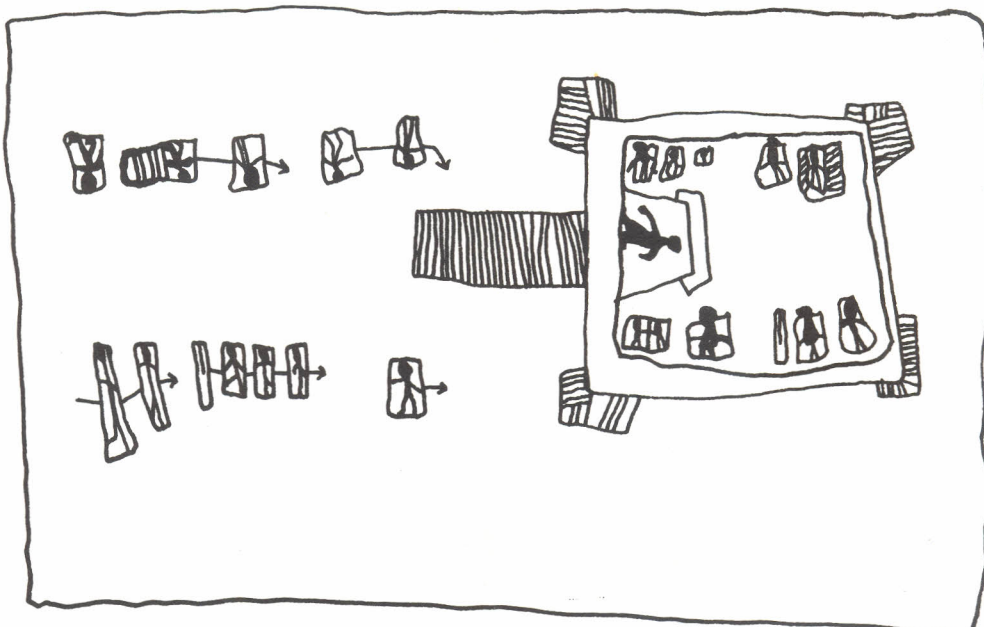
Daartoe moeten we eerst de recente geschiedenis van de H.J.G. bekijken. Na het verkrijgen van eigen ruimte werd de H.J.G. Den Haag al vrij snel gekenmerkt door een zeer hechte band tussen de leden, welke door een niet gering deel veroorzaakt werd door de grote interesse en activiteit van de leden. Het gevolg hiervan was dat een vorm van gesprek en discussie mogelijk was die veel persoonlijker en directer was dan men ooit elders (op school, in andere verenigingen, met eigen vrienden zelfs) had meegemaakt en door velen als uniek werd ervaren. De H.J.G. Den Haag had hierdoor een geheel eigen karakter gekregen. De ervaring leerde echter dat men elkaar vrij goed moest leren kennen om tot een dergelijke vrije manier van gedachtenwisseling te komen en vandaar dat men de eis ging stellen dat iemand die lid wilde worden een zekere interesse moest hebben, daarin tot uiting komend dat hij regelmatig aan de activiteiten deelnam. Zo zou men snel worden opgenomen en het voor hem zelf en de andere leden mogelijk maken het lidmaatschap, nu hij geen vreemde meer was, optimaal te doen zijn. Lange tijd was het zo dat dit alles zich vanzelf regelde. Degenen die minder geïnteresseerd waren en b.v. alleen af en toe op de soos een afzakkertje kwamen halen bleven op een gegeven moment vanzelf weg, doordat ze vanwege gebrek aan interesse en/of onregelmatige deelname aan de activiteiten geen aansluiting vonden. Tegenover het nadeel dat men in een zeer hechte groep wat moeilijker opgenomen wordt, stond echter steeds het voordeel dat men er des te meer aan had vanwege de diepgaande communicatie. Op een gegeven moment dreigde dit eigen karakter van de H.J.G. verloren te gaan doordat het aantal mensen dat de

H.J.G. (D.W.Z. de soos) als goedkoop en gezellig café zag en ook alleen als zodanig bezocht en verder weinig geïnteresseerd was in de andere aspecten van de H.J.G. in korte tijd onrustbarend toenam. De vertrouwelijke sfeer, waarin een diepgaander communicatie mogelijk was, dreigde verloren te gaan.

De overweging die leidde tot de instelling van een ballotagekommissie is toen geweest, dat iemand die een goedkoop en gezellig café zocht ook wel ergens anders terecht kon, maar dat iemand die er behoefte aan had ook eens te praten en te discussiëren over levensbeschouwelijke, maatschappelijke, evt. persoonlijke problemen op een diepgaander manier dan dat gewoonlijk mogelijk is, nergens anders terecht kon. Men vond in de ballotagekommissie (bestaande uit het bestuur 5 en 5 door de A.L.V. te kiezen leden) een middel om de eersten te weren ten behoeve van de laatsten. Het criterium zou zijn: interesse en derhalve regelmatige deelname aan de activiteiten (en beslist niet op persoonlijkheid e.d.), te beoordelen na een tijdvak van minimaal één en maximaal twee maanden. De eigenlijke bedoeling van het instellen van een ballotagekommissie was: de vereniging een (uiterst) middel te verschaffen evt. iemand het lidmaatschap te kunnen weigeren. Het bestuur meende die bevoegdheid niet zelf te mogen uitoefenen.

Achteraf gezien is het misschien een soort schrikreactie geweest en de vraag rijst of er geen beter oplossing mogelijk is, gezien de nadelen en de gevaren die aan het instituut van de ballotagekommissie verbonden zijn.

Hoewel ik ervan overtuigd ben dat de gevaren in Den Haag geen werkelijkheid zullen worden is het misschien toch beter, een andere oplossing te zoeken. Ik zal daarom in de H.J.G. Den Haag voorstellen de ballotagekommissie af te schaffen en het mogelijk te maken dat in voorkomende gevallen het bestuur in overleg met de leden (b.v. via een besluit van de A.L.V. daartoe) iemand het lidmaatschap kan onthouden.

Deezu reeguls zulun de leezur uiteraart vreemt aandoen. Maar waneer uu ondurstaandu reeguls voor deezu speling doorleest en meer dan aleen dit stukju in deezu speling leest, of prooebert zelf in deezu speling tu sgreiven, zult uu bumerkun dat zu alus buhalvu moeijluk is. Ut prinsiepu is: ieduru klangk kreigt un teekun. Dit hout in dat alu langu klingkurs voorgustelt wordun door respektieveluk aa, ee, oo, ie en uu en alu kortu klingkers als a, e, o, i en u. Dit maakt du vurdubuling van de meeduklingkers oovurboodug, waardoor ut woort „ballen“ gespelt wort als balun, terwijl „balen“ gusgreevun wort als baalun. Teevuns dient vermelt tu wordun dat du tweeklangkun aleen als ei en ou guspelt wordun. Indien op deezu weizu guspelt wort, buhoeft ut kint naa du tweedu klas laaguru sgool geen spelingondurweis meer tu kreigun. Du teit, die hierdoor vreikomt, kan gubruikt wordun voor draamatiaseerun, stelun, steil, spreekun, lieturatuur, diskusjeerun. Dit brengt met zig mee, dat twee van du peilurs waar ut huidugu klasuvursgil op gubaaseert is, naamuluk du mondulingu en sgriftuluke taalbuheersing en -vaardugheit, zulun vurdweinun. Vooral sgriftuluk zal men zig beetur kunun uitdrukun, omdat ur niet meer gulet hoeft tu wordun op du speling. Ale konsentraatsie kan gurigt wordun op ut stelun en du steil. Deezu wordun dan beetur buheerst en kunun makulukur toegupast wordun. Ut ondursgeit tusun gustuudeerdu en niet-gestuudeerdu zal wat dit butreft voor un groot deel vurdweinun. Un iedur zal zig einduluk in goet en vurzorgt needurlants kunun uitdrukun.

un niwwu speling

F. Mayer

De redaktie is het met de strekking van dit artikel eens en hoopt dat een dergelijke spelling zo snel mogelijk zal worden ingevoerd. De redaktie staat echter ook open voor de bezwaren, die de invoering van deze spelling met zich mee brengt.

De vorige redaktie van Libertijn liep, zoals zij die Libertijn regelmatig lezen wel zullen weten, op één of meerdere spellingswijzigingen vooruit. De huidige redaktie zal dit ook doen, maar houdt wel als regel aan dat een artikel in die spelling wordt gedrukt, waarin het wordt ontvangen. We zijn er zolangzamerhand wel aan gewend dat een woord op verschillende manieren gespeld kan worden. Laten we bedenken dat het gaat om de betekenis van de woorden en niet om de wijze waarop zij geschreven zijn.

Red.

van trien tot trutof.....emancipatie?

Iedere emancipatie bestaat hierin, dat men de menselijke wereld, de omstandigheden leert herleiden tot de mens zelf.

KARL MARX

Vast ervan overtuigd dat ik een geëmancipeerde vrouw was, deed ik opgewekt elke dag wat van zo iemand verlangd werd. Totdat ik stuitte op de tekst van Marx. Ik deed een verbijsterende ontdekking. Wat naar mijn opvattingen geëmancipeerd was, bleek nu een cliché. Het beeld van een geëmancipeerde vrouw bestond in een onafhankelijke mening, een eigen werkkring, vrienden, niet treuren omdat je geen men hebt, wel of niet sex.

Leven als een geëmancipeerd mens, zoals Marx dat onder woorden heeft gebracht, betekent dat je je voortdurend moet realiseren dat bij alles wat je doet, de mensen om je heen betrokken zijn. Het betekent dat je gaat beseffen, dat je betrokken bent bij wat er in de wereld gebeurt, bij oorlogen, hongersnoden die niemand wil lenigen, omdat zijn machtspositie daarvoor schade zou lijden.

Veranderingen erin brengen kun je. Het begin vind je in je dagelijkse, concrete situatie.

I.J.

aktie 1969 mozambique

Op 25 september, de dag van Mozambique, was het 5 jaar geleden dat onder leiding van Eduardo Mondlane de bevrijdingsorganisatie FRELIMO in de Portugese kolonie Mozambique in Afrika de strijd voor onafhankelijkheid begon. Thans is reeds een vrij groot deel van het land bevrijd. In dat bevrijde gebied moet nu het FRELIMO het bestuur organiseren, het onderwijs geven en de gezondheidszorg op zich nemen. De inwoners van Mozambique hebben van de Portugezen nauwelijks onderwijsmogelijkheden gekregen: 98% van de bevolking is er analfabeet!

En dat terwijl er voor het onderwijs, het bestuur en de medische verzorging enorm veel goed-opgeleide krachten noodzakelijk zijn. Daarom is in de hoofdstad van het buurland Tanzania, waar veel vluchtelingen uit Mozambique verblijven, in 1969 het Mozambique-instituut opgericht, waar men met de beperkte hoeveelheid middelen waarover men kan beschikken zoveel mogelijk leerlingen probeert op te leiden. Het is de kern van het kader dat de ontwikkeling van Mozambique ter hand moet nemen. Hun werk komt de bevolking daar rechtstreeks ten goede.

Wij zijn van mening dat dit werk hoog-nodig daadwerkelijk gesteund moet worden. Juist omdat Portugal stelselmatig nagelaten heeft de ontwikkeling van het land in het belang van haar bewoners te stimuleren. Vandaar ons initiatief tot de AKTIE MOZAMBIQUE '69, die er op gericht is zoveel mogelijk informatie te geven over de toestanden zoals die onder het Portugese bewind in Mozambique heersen, maar die tevens beoogt een zo groot mogelijk geldbedrag binnen te krijgen ter ondersteuning van het werk van het Mozambique-instituut. Wij rekenen op uw steun.

AKTIECOMITE MOZAMBIQUE '69

Postgiro 1884800 t.n.v. Dr. Eduardo Mondlane-
stichting p/a Wildeman 15 hs, Amsterdam 1018, onder
vermelding van aktie Mozambique '69.

secre. p/a RUIMTE, Plein '40-'45 nr. 1, Amsterdam.

Literatuur over Mozambique:

1. Het Angola-bulletin van het Angola-komit . Klarenburg 253, Amsterdam.
2. „Angola, Mozambique en Guinee“, S. Bosgra en A. van Dijk, uitg. Paris-Amsterdam, 1968. Prijs f 5,90.
3. Dokumentatiemap Mozambique, werkgroep Zuidelijk Afrika Tilburg, secre. Goirkestraat 87, Tilburg.
4. Brochure Mozambique 1969, f 0,75; giro en adres zie aktiecomit  Mozambique '69.

Het licht doet alles een verschijning aan
om weer herkend geheel zichzelf te zijn
binnen de omtrek van een nachtelijk uur

Donker wordt weggezet achter het raam
als een herinnering die huivren doet
Nu hoort bijeen het bed en beider bloed

Een wolk drijft aan en kantelt als een glas
Er zijn geen woorden meer wanneer zij op
mijn hartstocht wappert als de rode vlag

Zo zijn wij niets en alles wij ontstaan
maar onverminderd vallen in dit vuur
vlammen en as reeds in elkander saam

Arjen Struik

WOL

aktie

mozambique

1969

aktie

mozambique

1969

De reis er naar toe is altijd het ergste. Zondags tussen vijf en zeven uur breekt onweerstaanbaar de gedachte door: Terug naar gore, groene gevechtspakken; kleurloze kamers; geweigerde nachtpermissie; waarom-lig-jij-nog-in-je-nest, waarom-heb-jij-je-schoenen-niet-gepoetst, waarom-heb-jij-een-baret-op-en-geen-vechtpets (alle vragen in dienst beginnen met „waarom”); enzovoort enzovoort. Terug naar de hele miserabele sleur, het zinloze ritueel, de hele betutteling.

Gewoonlijk is dat nog een tijdje te weerstaan door een bioscoopje te pikken, maar vandaag is de dag voor het uitbetalen, dus . . . Bovendien heeft de gezinsdemocratie vanavond beslist voor Peyton Place. Dus is keutel wat heen en weer, doe wat lang over het inpakken van de weekendtas, ruim hier en daar wat op, tot ik het niet meer uit kan houden en — een kwartier voordat het strikt noodzakelijk is — vertrek.

Hoewel het eind augustus is, is de zomer voorbij. Op het moment is het droog, maar het weer is regenachtig. De kille, vochtige lucht slaat als een natte dwiel om mijn gezicht.

Zonder dat ik braakneigingen heb, heb ik zin om te kotsen. Dan weer voel ik me gelaten en lusteloos.

Mijn hersens zijn van modder.

Ik verzet me ertegen door muziek voor de geest te roepen. Beurtelings spelen gedeelten uit de Peer Gynt Suiten en het Pianoconcert van Edvard Grieg door mijn hoofd. (Een plaat die ik eergisteren beluisterd heb). Vanmorgen werd ik wakker doordat „Anitra's Dans” zich bijna schreeuwend uit mijn onbewuste omhoog perste. Ik ben toch zeker niet aan het verliefd worden? Nu niet de beste gelegenheid voor hoor. „Anitra” zelf scheen me trouwens op de snelle ritmen wat ongeïnteresseerd toe. O.K. slow was ze voortreffelijk.

Nu wint het pianoconcert het. De vleugel schildert met lyrische accoorden indrukwekkende Noorse landschappen.

Toch verdwijnt het lamlendige gevoel niet. De heimzinnige sfeer die de oranje lichten op het Zuidplein oproepen, en die ik zo vaak fotografisch heb vastgelegd, maken nu geen indruk op mij.

Met de roltrap omhoog, kaart knippen, doorlopen en weer een roltrap. Op het Metroperron is het niet druk.

De meeste aanwezigen zijn militairen; de rest, op een paar na, hun meisjes en verloofden. Wat achteraf staat een paartje te zoenen.

Onder mijn schedeldak zwelt Grieg aan naar zijn slotorgasme. Ik weet dat hij niet klaar zal komen, als ik er niets aan doe. De finale zal als een pepetuum mobile in mijn hoofd blijven doordraaien; en als laatste noot toch bereikt wordt, dan zullen dezelfde accoorden onmiddellijk opnieuw beginnen. Het doet denken aan „The End of a Synfony”, een parodie, die ik ooit gehoord heb. „You think that all has ended, and you're half way out the door. But boy, do you feel stupid, when they start to play some more!” Ik neem plaats voor het paartje, en kijk naar het meisje. Ze is bepaald lelijk, maar ze ziet er erg verliefd uit.

„Niet meer instappen!” Grieg bereikt zijn eindclimax voor het eerst. De jongen heeft zijn arm om de schouders van het meisje geslagen en pulkt aan de bovenste drukker van haar knalrode plastic regenjas. De laatste felle kleur die ik van de week zal zien. Daar ginds mag je niet opvallen; je moet je camoufleren. Het is tegelijk een voordeel en een nadeel om verkeer te hebben als je in dienst zit. Op het ogenblik baalt hij harder dan ik, maar volgende week heeft hij meer om naar terug te komen. Daartegenover „zit ik er minder mee” als ze mij een weekendje binnen houden. Daartegenover heeft hij meer de gelegenheid om af te reageren in de overige weekeinden. Toch mis ik het wel een beetje dat ik nu niets te pulken heb.

Bij de Rijnhaven wordt Grieg vervelend. De cadens . . . De piano slikt een traan van ontroering weg. Schildert dan de lieftallige ruigte van een watervalletje in zonlicht. Mijn fantasie produceert zware dennen, en een regenboog in het stofwater.

Leuvehaven. De rest van de rit kijk ik naar beneden en peuter aan een rood vlekje — een open geknepen muggebeet — op mijn hand.

Als ik bij het Centraal Station uitstap, loop ik een meter of drie achter een platte pet. Zal ik proberen, of ik er bovenop kan spugen? Toch maar niet doen. Volgende week komt er namelijk weer een weekend. „Enkele militair Amersfoort!” Nu goed kijken. Dit

n balen balen balen b

is misschien het laatste aantrekkelijke wat ik van de week te zien krijg. Ze is inderdaad knap. Blond, kortgeknipt haar; rond, maar niet bol, gezichtje. „Mag ik Uw identiteitskaart even zien?” „O, natuurlijk!” Kleine, goudkleurige oorbelletjes. Stevige borstjes, die parmantig vooruit steken. Waarschijnlijk een goede beha. „Wenst U verder nog iets?”

„Hè, eh, nee. Sorry”. Een gefrustreerde soldaat één achter me zegt iets, dat ik niet versta.

Het is druk in de gang. Bij de opgang naar spoor 5/6 staat iemand met een koffer in zijn hand, en heerlijk lange nekhaaren en met bakkebaarden. Minstens al in zes weken niet naar de kapper geweest!

De trein staat er al. Ik ga zitten tegenover een hospik in uniform, die me erop attendeert, dat die plaats bezet is. „En als ik dan hier ga zitten?” (Plaats er naast) „Dan is het in orde”. Ik raak met de hospik in een weinig interessant gesprek. Als er twee kennissen van hem komen, trek ik me er weer uit terug.

Dan komen er opnieuw een paar geüniformeerden (Die dus nog in de „opleiding” zijn). Nu onderscheid ik het welbekende zilveren papyrusblad met dolk (uiteraard met een primitief wapen) op het rode fond. „Hoe is het met Adjudant De Ruiter?”

De naam van de C.S.M. uit Kampen brengt onmiddellijk een hechte band tot stand, die verder strekt dan alleen de gemeenschappelijkheid van het onderdeel.

„Hé, dat is er zeker nog een van de administratie!” In het volgende gesprek kunnen we wat afreageren.

Gemeenschappelijk kankeren en sterke verhalen vertellen. Ik geef hun troost — ze zitten nog drie weken in Kampen — dat het daarna allemaal iets makkelijker zal worden. En daarmee voel ik me zelf de ervaren „ouwe man” die niet zo erg lang meer „moet”. En ik maak mezelf wijs, dat het allemaal gauw over zal zijn.

Voorbij Woerden is het gesprek verstomd; dan komt Grieg weer naar de voorgrond. Maar ik merk, dat ik slaap begin te krijgen. De melodieën klinken minder indringend, en ze zijn minder rijk geschakeerd, en meer fragmentarisch. „You think that all had ended, and you're half way out the door...”

Ik heb mijn plaats afgestaan aan een dametje op mid-

delbare leeftijd. Ik moest kiezen: Verstandig of beleefd. Ik heb de beleefdheid gekozen, maar ik blijf mezelf dom vinden. Bovendien doe ik de reputatie van het leger goed. Gelukkig gaat ze er in Utrecht uit. De zin om te kotsen is weg. Afgestompt, apathisch en gelaten ben ik voorbereid op de week.

In het laatste gedeelte van de treinreis onderhoud ik me met de reizigers in de coupé van de hospik. Eén van hen heeft een grijs kostuum aan met een vest. Hij brengt dan ook een onaangename sfeer in de conversatie; te meer omdat hij die domineert.

Mijn verwachting was, dat ik in de bus uit Amersfoort Hein wel zou tegenkomen. Maar hij is er niet. Zeker verlof. Geeft niet. Ik heb niet eens opgelet wat SVV gedaan heeft. Ik kijk uit naar andere bekenden...

„Hé Molenaar!” Het roodharige korporaalje groet terug en loopt door. Er komt een sympathiek uitzien-de snorrebaard naast me zitten. Maar ik ken hem niet, en we wisselen geen woord.

Door de ramen zie ik de lichten van de stad voorbij glijden. Vreemde gewaarwording. Stel je voor dat je overdag ineens alleen maar alles kon zien wat groen of rood was, terwijl de rest zwart werd. Zo is dit ook. Een incomplete legpuzzel, waarvan de stukjes op hun plaats gelegd zijn.

Ik dommel weer weg, de indrukken blijven, maar ze komen betekenisloos in mijn geest aan.

Plotseling gaat een accoord van Grieg over in... eh... vioolconcert van Tsjaikowski. Ik realiseer me, dat dezelfde passage uit het adagio van Grieg al sinds... Amersfoort? Soesterberg? net onder mijn bewustzijns-grens doordraaide. „You think...” Ook Tsjaikowski blijft simpel en fragmentarisch; herhalend de meest in het gehoor liggende passages.

Ik vat het plan op om deze avond te beschrijven. Om de één of andere reden staat hij vrij duidelijk in mijn geest gegrift. Ik kauw op zinnen en woorden. Maar het lukt niet te best. Weer komt de sufheid terug. Na onbepaalde tijd staat iedereen op. Iemand roept „Bio-vakantie-oord!”, nog voordat de chauffeur aankondigt: „De Wittenberg”.

Gerrit Pelkman

alen balen balen balen

enkele opmerkingen over het georganiseerd humanisme.....

GEDACHTEN OVER HET VERBAND TUSSEN DE
MENTALITEIT VAN HET HV EN HET LEDENTAL ●●●●●

In Libertijn nr. 7 besluit Van Duyl zijn artikel met het uitspreken van de hoop, dat door het nieuwe beleid veel nieuwe leden tot het HV zullen toetreden. Hij overschat hier het beleid wel een beetje. Het gezicht naar buiten wordt behalve door het beleid, sterk bepaald door de leden en de gemeenschappen. Als een potentieel lid zo sterk in het HV geïnteresseerd raakt, dat hij contact opneemt met de gemeenschap in zijn stad dan komt hij zeer waarschijnlijk terecht op een zondagochtendbijeenkomst als eerste kennismaking.

Hier ziet hij een groepje mensen tussen de 40 en 80 jaar naar een spreker luisteren en daarna VRIJBLIJVEND discussiëren en vervolgens tevreden knikkend langs het brochuretafeltje naar buiten schuifelen tot de volgende maand. Deze sfeer voorkomt moeilijkheden, acties en houdt het NIVO hoog. Men koestert zijn vernisje van intellect en beschaving en komt hoogstens in beweging als het hoofdbestuur weer eens een te krasse uitspraak heeft gedaan n.a.v. een aktuele gebeurtenis. Als het potentiële lid dit normaal vindt dan hebben we er weer een lid bij, maar van zulke mensen zijn er kennelijk maar 15.000 in ons land, getuige het ledental.

Als je praat met mensen die geen lid zijn, maar wel geïnteresseerd zijn in het humanisme dan wordt vaak gezegd dat het hun te intellektueel is en mensen die zich hierdoor niet laten afschrikken zeggen dat ze geen behoefte hebben aan een vrijblijvend praatkollege, daar is de wereld al vol van.

Binnen het HV zou trouwens de regel van de beginselverklaring „Het humanisme erkent de mens als enkeling en als lid van de samenleving in zijn menselijke waard” wat vaker toegepast moeten worden. Dan krijgen wat minder ontwikkelde mensen niet zo sterk het gevoel dat ze er eigenlijk niet bij horen.

Voor een groter ledenaantal is niet alleen een bredere basis van beginselen nodig maar ook het afbreken van een bepaalde mentaliteit en de vrijblijvendheid behoort vervangen te worden door een actieve stellingname van de leden en de gemeenschappen. Als dit niet te realiseren is binnen het HV behoeft m.i. geen uitbreiding van leden verwacht te worden. Om de maatschappelijke activiteiten in stand te houden (geestelijke raadslieden enz.) heb je alleen kontribuanten nodig voor het steunfonds. Om een levend verband te krijgen echter leden en geen vrijblijvende toehoorders.

Cor van Maanen
lid HV
Deventer

Dit dan naar aanleiding van de gedachten van Van Duyl (Lib. 7) over het verband tussen de doelstelling van het HV en het ledental en de opmerkingen van Cor van Maanen in dit nummer.

Ik vind het jammer, dat Cor zijn kritiek alleen richt op het HV, zijn kritiek geldt naar mijn mening in even sterke mate voor de jongeren, die lid zijn van een „humanistische” jongerenorganisatie, of dat nu een HJG, HJB of afdeling van Socrates is.

Het zal er dan misschien niet zo duf toegaan als in de gemeenschappen (ze hebben er per slot geen zondagochtendbijeenkomsten), maar de VRIJBLIJVENDHEID viert ook daar hoogtij. Natuurlijk er zullen gunstige uitzonderingen zijn, maar de nadruk ligt dan heel nadrukkelijk op UITZONDERING.

Etiese bespiegelingen over het maatschappelijk gebeuren zijn natuurlijk schitterend (letterlijk dan! verantwoorde gedachtenbouwsels), maar in DEZE maatschappij hebben al die etiese bouwsels als zodanig geen betekenis (meer).

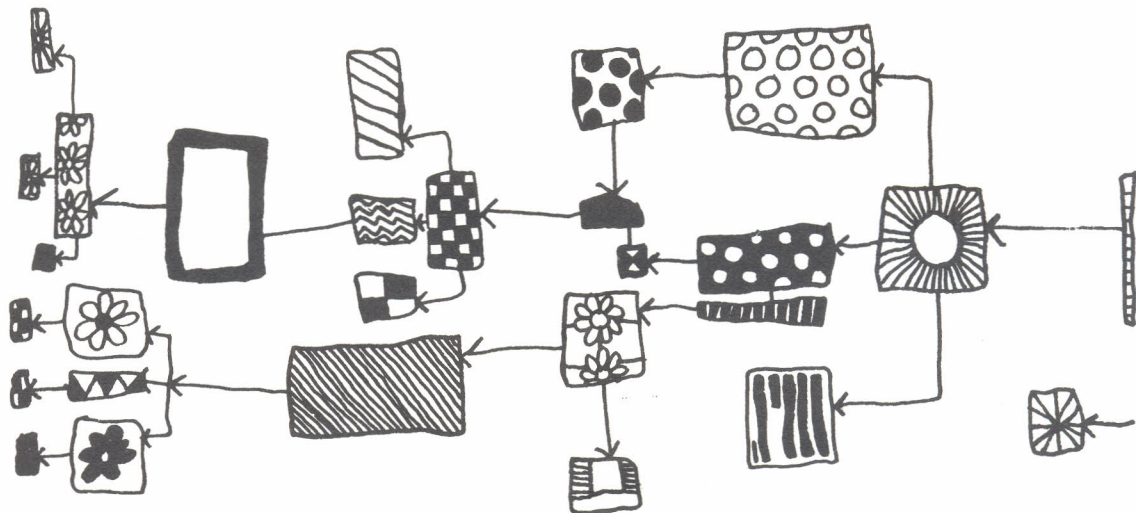
Wat doe je ermee, wat doe je eraan?

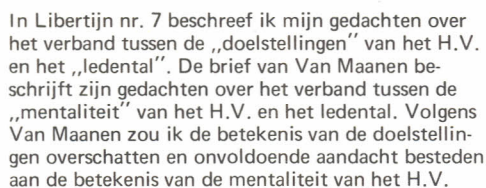
Nu de kerken de etiek overboord zetten en zich maatschappelijk engageren, zijn „Humanisten” nog steeds bezig zich eties te vormen, wat dat dan ook mag zijn. Vormen doe je door je stellingname in de maatschappij en niet door er alleen maar over te praten.

Met het alleen maar vrijmaken van de geestelijke krachten in ieder mens komen we er echt niet. Dat heeft de geschiedenis wel bewezen.

Het lijkt mij hoog tijd, dat het HV zich de opmerkingen van zijn tweede organisatie sekretaris — Simon Radius — werkelijk ter harte neemt, die in zijn nota „Vormingswerk” stelt: „Dat het blijven werken aan de ontplooiing van de individuele gaven een zoethoudertje blijft, als dit niet gepaard gaat met de doorlichting van heel dat netwerk van kulturele, politieke, psychologische en levensbeschouwelijke verwevenheden, waardoor de machtsuitoefening zich altijd heeft gekenmerkt!” „Het bevorderen van de harmoniese ontplooiing van de mens is geen leidmotief meer. Het is een mooi ideaal, maar OF men vindt het VANZELFSPREKEND OF het draagt niet wezenlijk bij tot verandering van de samenleving die ontplooiing in het vaandel heeft, maar zich in feite baseert op angst en onderdrukking”.

ed plieger

Ik ben het met Van Maanen eens dat ook de mentaliteit van de leden een grote rol speelt. Er zijn natuurlijk meer factoren die het ledental mede bepalen, zoals contributie, publiciteit, politieke en sociale engagement, gezelligheid enz. Ik meen echter dat al deze factoren principieel ondergeschikt zijn aan de factor „doelstellingen”. Het belangrijkste motief voor een lidmaatschap moet zijn het onderschrijven van de doelstellingen. Als men dan teurgesteld wordt in de concrete uitbouw van deze doelstellingen, zijn de volgende besluiten mogelijk;

- je trekt je lidmaatschap in en zoekt een instelling waar dezelfde doelstellingen beter gerealiseerd worden.
- je laat secundaire factoren prevaleren en kiest een instelling waar deze meer in overeenstemming met je wensen gerealiseerd worden, terwijl je enige disharmonie in de doelstellingen accepteert.
- je tracht invloed uit te oefenen op de realisering van de onderschreven doelstellingen, m.a.w. je wordt een actief lid.

Het is duidelijk dat het H.V. met het laatst genoemd besluit het meest gebaad is, sterker nog . . . er is een groot gebrek aan leden die dit besluiten. Deze besluiten en de aanvaarding van de consequenties ervan hangen volgens mij nauw samen met de mentaliteit van de persoon in kwestie. Aldus zie ik een verband tussen doelstellingen en mentaliteit. Overigens ben ik het eens met de kritiek van Van Maanen op de mentaliteit. Ik spreek daarom weer een hoop uit nl., dat het H.V. vele leden tot zich zal trekken met een mentaliteit die resulteert in een actief betrokken zijn bij de realisering van haar doelstellingen. Dan komt er wellicht een H.V.-mentaliteit zoals ook Van Maanen die wenst.

W. A. van Duyl

adressen

HUMANISTIESE JONGEREN GROEPEN:

Almelo: M. de Boer-Muggen, Jan Janslaan 51
Amsterdam: Henk Schreyer, Prinsengracht 1129
(kamer 10)
Beverwijk: Hilde Waage, Olieslagerslaan 50
Den Haag: Frits Thierry, Laan van Meerdervoort
259 a
Enschede: Herman Zwanepol, Waalstraat 222
Haarlem: Ben Binnendijk, Rijksstraatweg 278
Groningen: Rob Hoffman, Lage der AA nr. 30
Leiden: Henk Muskee, Kamperfoelielaan 19,
Oegstgeest
Rotterdam: Irene Teunissen, Rembrandtsingel 11,
Capelle a/d IJssel
Utrecht: Loes Ouweneel, Mariahoek 8

HUMANISTIESE JEUGDBEWEGING

Hoofdbestuur: Jaap Huysman, Kraayenbergstraat 16, Hattem
Amsterdam: Erik Vrind, Amstelkade 4 huis
Arnhem: Adrie Dupont, Sweelincklaan 2
Hilversum: Inge Rol, Alexanderstraat 4

SVHG SOCRATES

Hoofdbestuur: Paul Lucardie, Verl. Visserstraat, Groningen
Amsterdam: Gerrit van Ark, Descartesstraat 39 huis
Delft: Postbus 228
Groningen: Postbus 322
Leiden: Postbus 334
Utrecht: Crista van Tellingen, Zonstraat 10
Wageningen: Lies Mevius, Asserpark 44-14 a

JONGERENKONTAKTPERSONEN:

Alkmaar: K. G. Kroon-Laan, C. de Bourbonstraat 19
Apeldoorn: Inge Kuyper, Ordermolenweg 66
Assen: Dick Coert, Anreperstraat 113 a
Deventer: Cor van Maanen, Kon. Christiaanstraat 14
Dieren: M. E. Brons, Prinsenstraat 28
Gorinchem: M. J. Engelvaart, Prins Bernhardstraat 11
Den Helder: Antonio Rüeck, Duinweg 43, Huisduinen
Hengelo: H. Schanssema, W. van Konijnenburgstraat 41
Laren: A. Samama-Polak, Houtweg 11
Leeuwarden: Gounodstraat 12
Nijmegen: Fred Mos, Hertogstraat 45
Oss: F. P. Bohlmeier, Heistraat 7, Berghem
Steenwijk: Harma de Vroome, Gasthuisstraat 56
Terneuzen: Jan Dieleman, Axelsestraat 51
Zaandam: H. Gomber-Emond, Twiskeweg 13

HUMANISTIES JONGEREN SENTRUM:

Utrecht: Postbus 2332, Tel. 030-24641

Geef jezelf

REKENSCHAP

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
voor wetenschap en cultuur, dat
een blad wil zijn voor de verdieping
van de humanistische overtuiging.

Abonnementsprijs f 13,50 per jaar.
Proefnummer op aanvraag

**HUMANISTISCHE STICHTING
SOCRATES**
Postbus 114, Utrecht
Giro 58 22 93

m & w

Abonneert u op

MENS EN WERELD

het 14-daags orgaan
van het Humanistisch Verbond.

Redaktie en administratie:

Oudegracht 152, Utrecht.

Giro 30.49.60 t.n.v.

het Humanistisch Verbond
te Utrecht.

Abonnementsprijs f 9,50 per jaar

woord van de week

orgaan van de
humanistische luisterkring

verschijnt wekelijks

abbonement: f 7,50 per jaar

administratie: postbus 114
te utrecht

tel.: 030-24641, postgiro 58

Nederlandse Vereniging van Homofielen C . O . C .

Societeiten in:

Amsterdam - Arnhem - Den Haag - Eindhoven -
Enschede - Groningen - Rotterdam - Utrecht.

Verdere inlichtingen:

Postbus 542

Amsterdam

tel.: 020-234596

**De NVSH is een club van
sexmaniakken, verkeerde kanters,
de-kat-in-het-donker-knijpers,
pornografieverzamelaars en
ultralinkse langharige werkschuwe
nepintellectuelen.**

klopt!

**De NVSH is inderdaad een club van
sexmaniakken, verkeerde kanters,
de-kat-in-het-donker-knijpers,
pornografieverzamelaars en
ultralinkse langharige werkschuwe
nepintellectuelen en nog zo'n
194.131 hele aardige normale
mensen die aanvaarden dat seksualiteit
een belangrijke rol speelt in ons leven
en hierover nu eens graag objectief
geinformeerd willen worden.**

**(als u lid wilt worden, stort dan
10 gulden op girorekening 225272
van de NVSH, zet erbij
contributierekening.**

**(Studenten maar 6½ gulden).
U bent dan lid, krijgt SEXTANT
maandelijks gratis in de bus
en kunt gebruik maken van alle
aktiviteiten van de NVSH.
Welke? Vraag bij de NVSH,
Postbus 64, Den Haag de
aktiviteitenfolder aan!**